

kvalifikovanom bydlení. Bolo by možno namietat, že zákon v § 10. upravuje ešte i štvrtý prípad:

4. Bydlel-li niekto v obci, aniž by sa tam bol podľa § 9. osadil a splnil-li podmienky § 10. (štyrročné bydlenie etc.). Vzhľadom na to, že zákon v § 11. dáva nárok na prijatie len tomu, kto sa v obci podľa § 9. osadil: ten, kto trebárs i štyri roky býval v obci a splnil ostatné podmienky, ale svoje osadenie sa vopred neohlásil, nemal by ešte nárok na prijatie, a tak ustanovenia § 10. nejavily by sa, ani pri výklade Najvyššieho správneho súdu, zbytočnými. Táto argumentácia však nevyvráti zbytočnosť § 10. v prípadoch sub 3. označených.

Že však zákon skutočne ustanoví chcel určité stupňovanie nárokov podľa škály: 1. bez dvojročného kvalifikovaného bydlenia žiadny nárok na prijatie, 2. po dvojročnom kvalifikovanom bydlení nárok na prijatie, a 3. po štyrročnom kvalifikovanom bydlení, i bez prijatia, eo ipso na do bud nut á prí sl u š n o s ť: to vysvitá zo zákona z r. 1876, z ktorého tieto ustanovenia prevzaté boli a v ktorom § 6. (dnešný § 10.) vzťahoval sa len na prípady hore sub 3. označené.

Dr. Št. Benko:

Rozhodnutí N. Spr. S. R. Č. S.

Podomní obchod. Na udělení nového povolení k provozování podomního obchodu není právní nároku.

Nález spr. soudu ze dne 28. VI. 1923, čís. 11.301/23.

Ze srovnání §§ 3. a 7. patentu ze dne 4. září 1852, č. 252. ř. z., jímž byl upraven podomní obchod, jde najevo, že právní pozice žadatele jest různá, podle toho, jde-li o propůjčení licence osobě, která dosud povolení pro podomní obchod neměla, anebo jde-li o další povolení osobě, která je již měla a domáhá se toliko jeho prodloužení.

Dle § 3. cit. patentu smí býti povolení k provozování podomního obchodu uděleno pouze osobám, které vyhovují náležitostem vypočteným v tomto paragrafu pod lit. a) až f).

Ze znění tohoto zákonného ustanovení plyne toliko, že osobě, které se nedostává nějaké náležitosti v tomto předpise požadované, povolení k podomnímu obchodu uděleno býti nesmí.

Nelze však z něho usuzovati, že by povolení to smělo býti toliko v těchto případech odepřeno.

Kdyby byl zákonodárce chtěl přiznati bez dalšího právní nárok na udělení povolení pro podomní obchod, byl by to vyslovil podobným způsobem, jak učinil v 1. odst. § 7. téhož patentu ohledně prodloužení doby stanovené pro provozování podomního obchodu.

Podle tohoto ustanovení uděluje se povolení k podomnímu obchodu jen na rok, ale zůstává se tomu, kdo takové povolení již má, aby u příslušného úřadu zažádal o prodloužení doby povolení a žádosti takové má být vyhověno (soll willfahrt werden), není-li zvláštních důvodů pro zamítnutí žádosti o prodloužení doby stanovené.

Jest tedy ze znění zákona patrné, že na udělení nového povolení k provozování podomního obchodu není vůbec právního nároku a jest tedy udělení takových povolení ponecháno zcela volnému uvážení příslušných úřadů, jež jest omezeno jen v tom směru, že některým osobám povolení uděleno býti nesmí.

Povolení požívati pensí v cizině.

Podle nálezu Nejv. spr. soudu ze dne 30. VI. 1923, čís. 11.492, jest povolení k pobírání pense v cizině ponecháno jest úplně na vůli úřadu, takže na udělení takového povolení nějaký právní nárok stranám vůbec nepřisluší.

Veřejný notář na Slovensku; zbavení úřadu pro neznalost státního jazyka.

Ministr spravedlnosti zbavil veřejného notáře úřadu pro neznalost státního jazyka. Stížnost byla Nejv. spr. soudem ze dne 30. VI. 1923, čís. 11.416. zamítnuta z těchto důvodů:

Podle §§ 1. a 3. zákona ze dne 12. srpna 1921, č. 305. Sb. z. a n. jest oprávněn ministr spravedlnosti zbaviti úřadu veřejného notáře Slovenska, který není způsobilým vykonávati svůj úřad. Oprávnění toto jest vázáno na lhůtu ode dne 6. září 1921 do dne 6. září 1922.

Podle § 1. cit. zákona jest postačitelem důvodem naříkaného opatření nezpůsobilost stěžovatelova k zastávání úřadu veřejného notáře na Slovensku.

Opatření takové jest tedy zákonem kryto, když nezpůsobilost k zastávání úřadu byla tu v době, kdy ministr opatření toto učinil. V daném případě shledal úřad nezpůsobilost stěžovatelovu z neznalosti státního jazyka.

Že neznalost jazyka státního zakládá nezpůsobilost k zastávání úřadu veřejného notáře, nemůže býti pochybné. Neboť § 2. zák. čl. XXXV : 1874 ve znění doplněném § 1. zák. čl. VII : 1886 stanoví jako jednu ze zákonných podmínek pro ustanovení veřejným notářem úplnou znalost státního úředního jazyka. Podle § 1. zákona ze dne 29. února 1920, čís. 122. Sb. z. a n. jest nyní státním jazykem, jehož znalost jest podle citovaných zákonů z roku 1874 a 1886 podmínkou ustanovení veřejným notářem, jazyk československý. Pokládá-li tedy úřad stěžovatele za nezpůsobilá k zastávání úřadu veřejného notáře proto, že u něho není splněna podmínka, kterou zákon vyhledává k ustanovení veřejným notářem, totiž nále-

žitá znalosť jazyka československého, a zbavil-li ho z tohoto dôvodu podľa § 1. zákona č. 305. z roku 1921 úradu verejného notára, nelze naléztí v jeho výroku nezákonnosti (srovnej nález tohoto soudu ze dne 19. dubna 1923, č. 6198/23).

Dr. Moys:

Výťah z rozhodnutí Najv. súdu R. Č. S. vo veciach trestných.

Aj korporácia môže byť na cti urazená. Pre pomluvu nielen tí funkcionári alebo členovia korporácie, ktorých sa pomluva priamo týkala, majú právo súkromnej žaloby, ale aj korporácia sama, zastúpená svojimi orgánmi.

D ô v o d y:

Obhajca v zastúpení spolku telocvičného, splnomocnený od námestníka predsedu a tajomníka spolku, podal obžalobu proti T. B. pre prečin pomluvy, spáchaný výrokom, že spolok provodzuje irredentickú protištátnu politiku.

Okresný súd obžalovaného dľa bodu 4. § 326. Trpp. zpod obžaloby oslobodil, s tým odôvodnením, že »súd neposudzoval vec in merito«, ale skúmajúc oprávnenosť ku podaniu žaloby, došiel k názoru, že spolku nedostáva sa aktívnej legitimácie ku podaniu žaloby. Boli vraj k tomu oprávnení jednotliví členovia spolku, ale spolok sám ako právnická osoba nemôže v trestnom právu nahradiť osobu fyzickú, ktorú má § 1. aj 2. zák. čl. XLI : 1914 zjavne na mysli, lebo v nasledujúcich §§ cit. zák. sú menovite vypočítané korporácie, ktorým zákon výnimečne vzhľadom k ich verejnoprávnemu postaveniu ochranu poskytuje.

Sedria tento rozsudok potvrdila, dodávajúc k dôvodom, že »v § 1. zák. čl. XLI : 1914 prečinu pomluvy sa dopustí ten, kto o niekom pred iným tvrdí, alebo rozširuje skutok, ktorý by mohol byť príčinou zavedenia trestného alebo disciplinárneho pokračovania proti dotýčenému, ale trestné pokračovanie alebo disciplinárne môže sa zaviesť len proti jednotlivým osobám, ako predsedovi, miestopredsedovi spolku, lebo trestní sú len členovia spolku, ako takí, nie spolok a tiež zodpovednosť trestná stíha len jednotlivca, a nie spolok, a v § 3. tohože zákona sú označené tie právnické osoby, ktoré sa pred pomluvou chránia a z tohoto ustanovenia zákona plynie, že na spolky, ktoré nie sú menované, takáto ochrana sa nevzťahuje.«

Tento rozsudok stal sa právoplatný.

Týmito rozsudkami bol porušený zákon v ustanovení § 1. zák. čl. XLI : 1914. Tento predpis zákona nijako nevytvára, aby sa aj na pomluvu proti osobám juristickým spáchanú mohol upotrebiť, používajúc iba výrazu: »o dakom«, čím tak fyzické, ako aj juristické osoby môžu byť zahrnuté. Že tento názor je správny, vychádza práve z predpisu § 3., čl. 2. citovaného zákona, ktorý iba vyššiu trestnosť prečinu pomluvy stanoví,